

Presă și informare

Curtea de Justiție a Uniunii Europene
COMUNICAT DE PRESĂ nr. 60/11
Luxemburg, 16 iunie 2011

Hotărârea în cauza C-462/09
Stichting de Thuiskopie/Opus Supplies Deutschland GmbH, M. van der Lee,
H. van der Lee

Statele membre care au instituit excepția privind copia privată au obligația de a asigura perceperea efectivă a compensației echitabile destinate despăgubirii autorilor

Această obligație de rezultat există chiar și în cazul în care vânzătorul profesionist de suporturi de reproducere este stabilit în alt stat membru

Conform Directivei privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională¹, dreptul exclusiv de reproducere a materialului sonor, vizual sau audiovizual aparține autorilor, artiștilor interpreți și producătorilor. Totuși, cu titlu de excepție, statele membre pot autoriza realizarea de copii private cu condiția ca titularii dreptului de autor să primească o „compensație echitabilă”. Aceasta trebuie să contribuie la perceperea de către titularii de drepturi a unei remunerații adecvate pentru utilizarea operelor lor sau a altor obiecte protejate.

Legislația olandeză prevede o asemenea excepție privind copia pentru uz personal. Obligația de plată a redevenței pentru copia privată revine producătorului sau importatorului suporturilor de reproducere. Stichting de Thuiskopie este organismul olandez responsabil de colectarea redevenței pentru copia privată. Opus este o societate cu sediul în Germania care comercializează, prin internet, suporturi de reproducere neutilizate, cu alte cuvinte neînregistrate. Activitatea sa este orientată în special către Țările de Jos, datorită unor site-uri internet olandofone care vizează consumatorii olandezi.

Contractul de vânzare încheiat de Opus prevede că, în cazul în care un consumator olandez efectuează o comandă on-line, aceasta este prelucrată în Germania, iar mărfurile sunt expediate din Germania către Țările de Jos, în numele și pe seama clientului. Opus nu plătește o redevență pentru copia privată pentru suporturile de informații livrate clienților săi din Țările de Jos nici în acest stat membru, nici în Germania.

Suținând că Opus trebuie considerat „importator” și, prin urmare, debitor al redevenței pentru copia privată, Stichting a chemat în judecată această societate în fața instanțelor olandeze. În schimb, în opinia Opus, cumpărătorii olandezi sunt cei care trebuie să fie calificați drept importatori.

Acest argument invocat în apărare de Opus a fost primit de instanțele olandeze de prim grad și, ulterior, de apel, care au respins cererea de plată formulată de Stichting. Aceasta a formulat recurs la Hoge Raad der Nederlanden (Curtea Supremă, Țările de Jos), care a sesizat Curtea de Justiție.

În opinia Hoge Raad, considerarea cumpărătorului, și anume a consumatorului individual, drept importator și, în consecință, drept debitor al redevenței pentru copia privată echivalează cu admiterea faptului că aceasta este irecuperabilă în fapt, având în vedere că respectivul cumpărător individual este dificil de identificat în practică.

Cu titlu preliminar, Curtea constată că Directiva privind dreptul de autor în societatea informațională nu reglementează în mod explicit problema determinării persoanei care trebuie

¹ Directiva 2001/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2001 privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională (JO L 167, p. 10, Ediție specială, 17/vol. 1, p. 230).

considerată debitorul compensației echitabile. Totuși, Curtea amintește că a hotărât deja că respectiva compensație echitabilă trebuie considerată drept contraprestația prejudiciului cauzat autorului².

În cazul în care persoana care a cauzat respectivul prejudiciu titularului dreptului exclusiv de reproducere este cea care a realizat, pentru uz personal, reproducerea unei opere protejate fără să solicite autorizarea prealabilă din partea titularului, revine acestei persoane, în principiu, obligația de a repara prejudiciul, prin finanțarea compensației care urmează a fi plătită acestui titular.

Curtea a admis totuși că, ținând cont de dificultățile practice de identificare a utilizatorilor privați, precum și de obligare a acestora să îi despăgubească pe titularii de drepturi, statele membre pot institui, pentru a finanța compensația echitabilă, o „redevență pentru copia privată” în sarcina nu a persoanelor private vizate, ci a celor care dispun de echipamente, de aparate sau de suporturi de reproducere digitală și care pun respectivele echipamente la dispoziția persoanelor private sau le furnizează acestora din urmă un serviciu de reproducere.

În ceea ce privește problema determinării persoanei care trebuie considerată debitorul compensației echitabile în cadrul unui contract la distanță precum cel în cauză, Curtea amintește că legiuitorul Uniunii a dorit garantarea unui nivel ridicat de protecție a dreptului de autor și a drepturilor conexe, având în vedere că acestea sunt esențiale pentru creația intelectuală. Prin urmare, instituirea excepției privind copia privată nu poate aduce atingere în mod nejustificat intereselor legitime ale titularului dreptului de autor.

În consecință, pentru a nu fi lipsite de orice efect util, aceste dispoziții ale Directivei privind dreptul de autor impun statului membru care a instituit excepția privind copia privată în dreptul intern o obligație de rezultat, în sensul că acest stat este ținut să asigure, în cadrul competențelor sale, perceperea efectivă a compensației echitabile destinate despăgubirii autorilor afectați pentru prejudiciul suferit, în special dacă acesta s-a produs pe teritoriul statului membru menționat.

În speță, este cert că prejudiciul suferit de autori s-a produs pe teritoriul olandez, întrucât cumpărătorii, în calitate de utilizatori finali, în scop personal, ai operelor protejate, au reședința pe acest teritoriu.

În contextul unor contracte precum cele în cauză, perceperea unei asemenea compensații de la utilizatorii finali în calitate de importatori ai acestor suporturi în Țările de Jos este practic imposibilă. În aceste condiții și având în vedere că sistemul de percepere ales de statul membru în cauză nu îl poate exonera pe acesta din urmă de obligația de rezultat care îi impune garantarea plății efective, în favoarea autorilor afectați, a unei compensații echitabile ca despăgubire pentru prejudiciul produs pe teritoriul său, revine autorităților, în special jurisdicționale, ale acestui stat membru obligația de a realiza o interpretare a dreptului intern conformă cu obligația de rezultat menționată, care să garanteze perceperea respectivei compensații de la vânzătorul care a contribuit la importul suporturilor în cauză prin punerea lor la dispoziția utilizatorilor finali.

În această privință, nu are nicio incidență asupra acestei obligații faptul că, în cazul unor contracte negociate la distanță, vânzătorul profesionist care pune la dispoziția cumpărătorilor rezidenți pe teritoriul acestui stat membru, în calitate de utilizatori finali, echipamente, aparate sau suporturi de reproducere, este stabilit în alt stat membru.

MENȚIUNE: Trimiterea preliminară permite instanțelor din statele membre ca, în cadrul unui litigiu cu care sunt sesizate, să adreseze Curții întrebări cu privire la interpretarea dreptului Uniunii sau la validitatea unui act al Uniunii. Curtea nu soluționează litigiul național. Instanța națională are obligația de a soluționa cauza conform deciziei Curții. Această decizie este obligatorie, în egală măsură, pentru celelalte instanțe naționale care sunt sesizate cu o problemă similară.

² Hotărârea din 21 octombrie 2010, Padawan, C-467/08 ([CP 106/10](#)).

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al hotărârii se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

Persoana de contact pentru presă: Claudiu Ecedi-Stoisavlevici ☎ (+352) 4303 3720